

Nr 1198

av herrar Gadd och Alsén om förtidspension vid alkoholism.

Alkoholism leder tämligen snart till svåra sociala och psykiska störningar. Som regel kan den drabbade inte längre klara ett vanligt arbete. Familjebanden är uppslitna och en permanent bostad saknas. Några normala mänskliga och sociala kontakter är då inte längre möjliga.

Samhället bedriver en omfattande nykterhetsvård, vars inriktning alltmer börjar ifrågasättas. Socialutredningen har rekommenderat att närhets- och helhetsprinciperna skall tillämpas även inom nykterhetsvården. En försöksverksamhet för att pröva utredningens förslag planeras i södra Sverige. Reformverksamheten torde hälsas med tillfredsställelse av alla som arbetar inom den sociala sektorn, tjänstemän liksom förtroendevalda.

Det primära för nykterhetsvården måste vara att söka rehabilitera den skadade till ett normalt liv. Trots detta måste vi dock räkna med att ett stort antal alkoholskadade aldrig kan rehabiliteras, aldrig kan komma att på egen hand försörja sig. Vissa av dessa kan förtidspensioneras på grund av psykiska eller somatiska handikapp som ibland är en orsak till alkoholismen, ibland är en verkan av den. Vissa av dessa kan dock inte uppvisa dessa formella kriterier för en förtidspensionering.

Under senare tid har en liberalare tolkning av lagen om allmän försäkring kommit att göras, så att även fall av ren alkoholism kunnat berättiga till förtidspension. Bakom denna syn står våra försäkringskassor, riksförsäkringsverket och socialstyrelsen.

Tyvärr har situationen ändrats efter ett utslag av försäkringsdomstolen i maj 1974. Sannolikt kommer inte längre fall av enbart alkoholism att kunna berättiga till förtidspension. Detta är djupt beklagligt. Effekten kan komma att bli att lagen om allmän försäkring i detta avseende kommer att verka som en ren klasslag, eftersom det rimligen är människor med det sämsta ekonomiska och sociala utgångsläget som drabbas. Detta är inte rimligt.

Har samhällets vårdinsatser under årtal varit förgäves, har inte den medicinska och sociala rehabiliteringen visat några resultat, kan inte den alkoholskadade alls klara sig ute på arbetsmarknaden. Finns det inte längre några insatser oprövade, då borde det också finnas en möjlighet att betrakta situationen som jämförlig med andra där en förtidspensionering är enda lösningen.

Under hänvisning till vad som anförts hemställs
att riksdagen hos regeringen påtalar behovet av att sådana ändringar vidtas i lagen om allmän försäkring, att även alkoholism berättigar till förtidspension när samhällets rehabiliterande resurser uttömts.

Stockholm den 24 januari 1975

ARNE GADD (s)

HANS ALSÉN (s)